

พระราชบัญญัติ

สถิติ พ.ศ. ๒๕๐๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๘

เป็นปีที่ ๒๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี
พระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยสถิติ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้
โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะ
รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสถิติ
พ.ศ. ๒๕๐๘”

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๓ กันยายน ๒๕๐๘

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. ๒๔๕๕

บรรดาบทกฎหมาย กฎและข้อบังคับอื่น ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สถิติ” หมายความว่า ข้อมูลแสดงยอดจำนวนที่เก็บรวบรวมจากสำมะโนการสำรวจ บันทึก ทะเบียน รายงานหรือเอกสารอื่น ๆ

“สำมะโน” หมายความว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประชากร เกษะ การเกษตร อุตสาหกรรม ธุรกิจ และการอื่น เพื่อใช้ประโยชน์ในทางสถิติ โดยการแจงนับจากทุกหน่วยเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ

“การสำรวจ” หมายความว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประชากร เกษะ การเกษตร อุตสาหกรรม ธุรกิจ และการอื่น เพื่อใช้ประโยชน์ในทางสถิติ โดยการแจงนับจากบางหน่วยเป็นตัวอย่างเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๗๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑ กันยายน ๒๕๐๘

“หน่วยสถิติ” หมายความว่า กระทรวงทบวงกรมหรือทบวงการเมืองที่มีฐานะเทียบเท่า สำนักงานหรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐ รัฐวิสาหกิจและราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ซึ่งปฏิบัติงานที่มีลักษณะในทางสถิติ

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า องค์การของรัฐบาลหรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

“บันทึก” หมายความว่า ข้อความหรือข้อเท็จจริงบรรดาที่ใช้ในกิจการซึ่งได้ทำขึ้นไว้เป็นหลักฐาน ไม่ว่าจะเป็นหนังสือหรือรูปลักษณะอื่นใด

“เคหสถาน” หมายความว่า ที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัย เช่น เรือน โรง เรือหรือแพ ซึ่งคนอยู่อาศัย และหมายความรวมถึงบริเวณของที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยนั้นด้วย จะมีรั้วล้อมหรือไม่ก็ตาม

“สำนักงาน” หมายความว่า ที่ซึ่งใช้เป็นที่ประกอบกิจการ เช่น เรือน โรง เรือหรือแพ และหมายความรวมถึงบริเวณของที่ซึ่งใช้เป็นที่ประกอบกิจการนั้นด้วย จะมีรั้วล้อมหรือไม่ก็ตาม

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๗๓ ราชกิจจานุเบกษา ๗ กันยายน ๒๕๐๘

“พนักงาน” หมายความว่า ผู้ซึ่งเลขาธิการสถิติแห่งชาติแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้สำนักงานสถิติแห่งชาติมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) รวบรวมสถิติจากหน่วยสถิติ
- (๒) จัดวางผังสำมะโนและจัดทำสำมะโน
- (๓) ส่งเสริมและพัฒนางานสถิติของรัฐและส่งเสริมงานสถิติของเอกชน
- (๔) จัดวางผังรวม ประสานและกำกับบรรดาโครงการและกิจการสถิติของรัฐในทางวิชาการ
- (๕) ร่วมและประสานงานกับหน่วยสถิติในการรวม การประมวลและการวิเคราะห์สถิติ
- (๖) แนะนำหรือให้คำปรึกษาแก่หน่วยสถิติเกี่ยวกับแผนงาน ระเบียบวิธี ใบแบบ ใบกำหนดข้อมูล ตลอดจนเอกสารต่าง ๆ อันเป็นคู่มือ คำอธิบาย และคำชี้แจงประกอบใบแบบหรือใบกำหนดข้อมูล ที่หน่วยสถิติทำขึ้นสำหรับใช้เกี่ยวกับสถิติ

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๗๓ ราชกิจจานุเบกษา ๗ กันยายน ๒๕๐๘

(๓) จัดหรืออำนวยการสำรวจ หรือเก็บ รวบรวม ทำ
ข้อคัดย่อประมวลและวิเคราะห์สถิติเกี่ยวกับภาวะมูลฐานของ
ประเทศจากสำมะโนและการสำรวจ

(๔) กำกับงานทางวิชาการที่เกี่ยวกับการจัดวางผังสำรวจ
หรือการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์สถิติของหน่วยสถิติ

(๕) จัดหรืออำนวยการวิจัยในทางวิชาการสถิติ

(๑๐) จัดทำวารสารสถิติและโฆษณาข้อมูลสถิติ

(๑๑) จัดให้มีห้องสมุดเก็บรักษาหนังสือ และเอกสาร
วิชาการและเอกสารสถิติและแลกเปลี่ยนหนังสือและเอกสาร
ดังกล่าว

(๑๒) จัดให้มีการศึกษาอบรมวิชาสถิติ

(๑๓) ร่วมและประสานงานสถิติกับรัฐต่างประเทศหรือ
องค์การระหว่างประเทศ

มาตรา ๖ ให้เลขาธิการ สถิติแห่งชาติมีอำนาจแต่งตั้ง
พนักงานเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการสถิติแห่งชาติคณะหนึ่ง
ประกอบด้วยประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และ
กรรมการอื่นไม่เกินสิบคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง และผู้แทน

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๗๓ ราชกิจจานุเบกษา ๗ กันยายน ๒๕๐๘

กระทรวงทุกกระทรวงเป็นกรรมการ เลขาธิการสถิติแห่งชาติ
เป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๘ ให้คณะกรรมการสถิติแห่งชาติมีหน้าที่ให้คำ
ปรึกษาและแนะนำแก่สำนักงานสถิติแห่งชาติ

มาตรา ๙ ให้กรรมการสถิติแห่งชาติซึ่งคณะรัฐมนตรี
แต่งตั้งมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการสถิติแห่งชาติในระหว่างที่
กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ไม่ว่าจะเป็น
การแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งซ่อม ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ใน
ตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการสถิติแห่งชาติซึ่งได้
แต่งตั้งไว้แล้วนั้น

กรรมการสถิติแห่งชาติที่พ้นจากตำแหน่ง อาจได้รับแต่งตั้ง
เป็นกรรมการอีกได้

มาตรา ๑๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตาม
มาตรา ๙ กรรมการสถิติแห่งชาติพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นคนล้มละลาย
- (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๗๓ ราชกิจจานุเบกษา ๗ กันยายน ๒๕๐๘

(๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดหุโทษหรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

มาตรา ๑๑ การประชุมของคณะกรรมการสถิติแห่งชาติ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม ให้กรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มาตรา ๑๒ การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๓ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ถ้าคณะกรรมการสถิติแห่งชาติเห็นสมควรจะแต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อให้ทำการใดๆ ตามที่มอบหมาย หรือจะเชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย คำแนะนำหรือความเห็นก็ให้กระทำได้

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๘๓ ราชกิจจานุเบกษา ๗ กันยายน ๒๕๐๘

ให้นำความในมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับแก่
การประชุมอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ หน่วยสถิติใดจะเสนอตั้งงบประมาณรายจ่าย
เพื่อดำเนินงานสถิติ ให้หน่วยสถิตินั้นส่งโครงการอันมีราย
ละเอียดเกี่ยวกับลักษณะแผนงานและระเบียบวิธี พร้อมทั้ง
ประมาณการค่าใช้จ่ายตามแบบซึ่งสำนักงานสถิติแห่งชาติกำหนด
ไปยังสำนักงานสถิติแห่งชาติเพื่อพิจารณาและให้ความเห็นชอบ
ก่อน

มาตรา ๑๕ เมื่อจะทำสำมะโนหรือการสำรวจเพื่อปฏิบัติ
การตามโครงการสถิติใด ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา
ในพระราชกฤษฎีกานั้นอย่างน้อยให้ระบุ

- (๑) อายุแห่งพระราชกฤษฎีกา
- (๒) วัตถุประสงค์ในการทำสำมะโนหรือการสำรวจ
- (๓) เขตท้องที่ที่จะทำสำมะโนหรือการสำรวจ
- (๔) บุคคลซึ่งจะต้องกรอกรายการในใบแบบหรือใบ
กำหนดข้อมูล
- (๕) หน่วยสถิติที่จะทำสำมะโนหรือการสำรวจ

มาตรา ๑๖ เมื่อได้ตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๑๕
แล้ว ให้เลขาธิการสถิติแห่งชาติประกาศกำหนด

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๓ กันยายน ๒๕๐๘

(๑) ใบแบบและใบกำหนดข้อถาม และวิธีการกรอกรายการในใบแบบและใบกำหนดข้อถาม

(๒) ระยะเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานจะส่งใบแบบหรือใบกำหนดข้อถามแก่บุคคลซึ่งจะต้องกรอกรายการ

(๓) ระยะเวลาที่ผู้กรอกรายการจะต้องส่งคืนใบแบบและใบกำหนดข้อถาม ซึ่งได้กรอกรายการแล้วแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานหรือหน่วยสถิติ

การประกาศตามมาตรานี้ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๗ ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานไม่พบบุคคลซึ่งจะต้องกรอกรายการในใบแบบหรือใบกำหนดข้อถาม หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ส่งใบแบบหรือใบกำหนดข้อถามแก่บุคคลใด ๆ ที่มีอายุเกินยี่สิบปี ซึ่งอยู่หรือทำงานในเคหสถานหรือสำนักงานของบุคคลนั้น ถ้าไม่พบบุคคลดังกล่าว ให้ปิดใบแบบหรือใบกำหนดข้อถามไว้ในที่เห็นได้ง่าย ณ เคหสถานหรือสำนักงานของบุคคลนั้น

เมื่อได้ปฏิบัติตามวรรคก่อนและเวลาได้ล่วงพ้นไปสิบห้าวันแล้ว ให้ถือว่าบุคคลซึ่งจะต้องกรอกรายการในใบแบบหรือใบกำหนดข้อถามได้รับใบแบบหรือใบกำหนดข้อถามแล้ว

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๗๓ ราชกิจจานุเบกษา ๗ กันยายน ๒๕๐๘

มาตรา ๑๘ พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานมีอำนาจเข้าไปในเคหสถานหรือสำนักงานของบุคคลซึ่งจะต้องกรอกรายการในใบแบบหรือใบกำหนดข้อมูล ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก เพื่อให้บุคคลนั้นแสดงหลักฐานหรือเอกสารเกี่ยวกับการกรอกรายการในใบแบบหรือใบกำหนดข้อมูลหรือเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อความหรือตัวเลขที่ได้กรอกในใบแบบหรือใบกำหนดข้อมูล ในการนี้บุคคลนั้นต้องให้ความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานตามสมควร

มาตรา ๑๙ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานแสดงบัตรประจำตัวเมื่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องร้องขอ

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงาน ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๐ ให้หน่วยสถิติส่งสำเนารายการสถิติทุกอย่างอันได้จัดทำขึ้นให้แก่สำนักงานสถิติแห่งชาติ

มาตรา ๒๑ บรรดาข้อความหรือตัวเลขเฉพาะบุคคลหรือเฉพาะรายที่ได้กรอกในใบแบบหรือใบกำหนดข้อมูลนั้นต้องถือเป็นความลับโดยเคร่งครัด ห้ามมิให้ผู้ซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติการ

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๗๓ ราชกิจจานุเบกษา ๓ กันยายน ๒๕๐๘

ตามพระราชบัญญัตินี้ เปิดเผยข้อความหรือตัวเลขนั้นแก่บุคคลใด ๆ ซึ่งไม่มีหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่เพื่อประโยชน์แก่การสอบสวนหรือการพิจารณาคดีที่บุคคลนั้นต้องหาว่ากระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๒ ผู้ใดไม่กรอกรายการในใบแบบหรือใบกำหนดข้อถาม ตามวิธีการที่เลขาธิการสถิติแห่งชาติกำหนดตามมาตรา ๑๖ (๑) หรือไม่ส่งคืนใบแบบหรือใบกำหนดข้อถามที่ได้กรอกรายการแล้วแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานหรือหน่วยสถิติภายในระยะเวลาที่เลขาธิการสถิติแห่งชาติกำหนดตามมาตรา ๑๖ (๓) หรือไม่ให้ความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือพนักงานซึ่งปฏิบัติการตามมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๓ ผู้ใดกรอขอข้อความหรือตัวเลขในใบแบบหรือใบกำหนดข้อถามโดยรู้ว่าเป็นเท็จ หรือชี้แจงข้อเท็จจริงหรือตอบข้อถามอันเป็นเท็จแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือพนักงานซึ่งปฏิบัติการตามมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๗ กันยายน ๒๕๐๘

มาตรา ๒๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๗๓ ราชกิจจานุเบกษา ๗ กันยายน ๒๕๐๘

หมายเหตุ :— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากได้มีการปรับปรุงกระทรวงทบวงกรมใหม่ และได้จัดตั้งสำนักงานสถิติแห่งชาติขึ้นในสำนักนายกรัฐมนตรีโดยได้โอนบรรดาอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับราชการของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ เฉพาะที่เกี่ยวกับส่วนสำนักงานสถิติกลาง ตลอดจนบรรดาอำนาจหน้าที่ซึ่งกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของผู้อำนวยการสถิติ และเจ้าหน้าที่ในส่วนสำนักงานสถิติกลาง ไปเป็นอำนาจและหน้าที่ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ และเลขาธิการสถิติแห่งชาติ และเจ้าหน้าที่ในสำนักงานสถิติแห่งชาติ กับทั้งเป็นการสมควรที่จะได้ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการสถิติ เพื่อให้การบริหารงานสถิติของชาติมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น